ประสบการณ์เกี่ยวกับหม้อน้ำ

โดย

ผศ.ธวัชชัย นาคพิพัฒน์

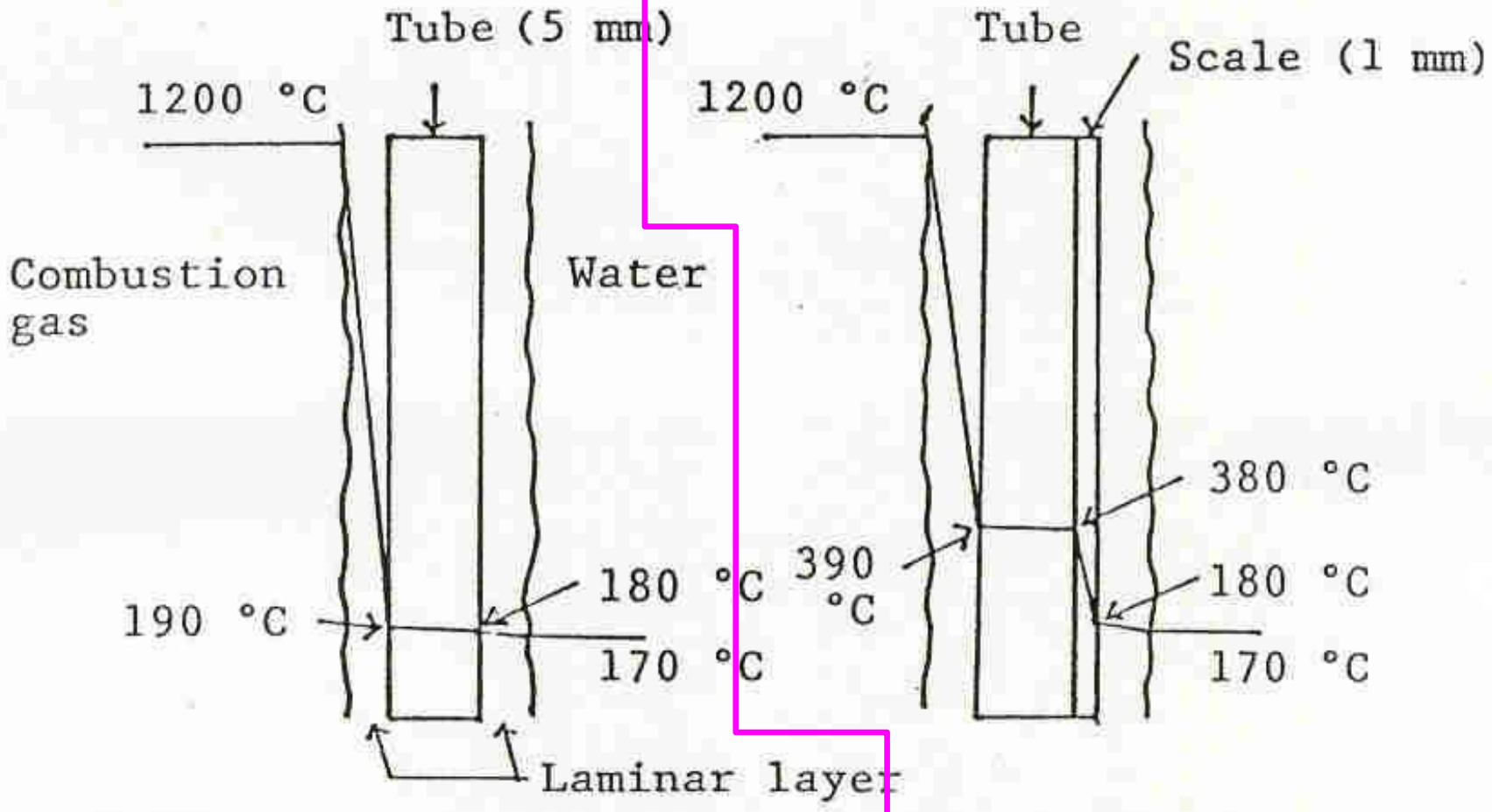

รูปที่ 2 แสดงถึง รูปแบบจำลอง ของ การเพิ่มอุณหภูมิ ของ ผิวท่อ หม้อไอน้ำ เนื่องจากการเกาะของตะกรัน

Pressure = 7 kgf/cm^2, Efficiency = 86% ➡ Fuel = 4%

Material Strength with Increased Temperature

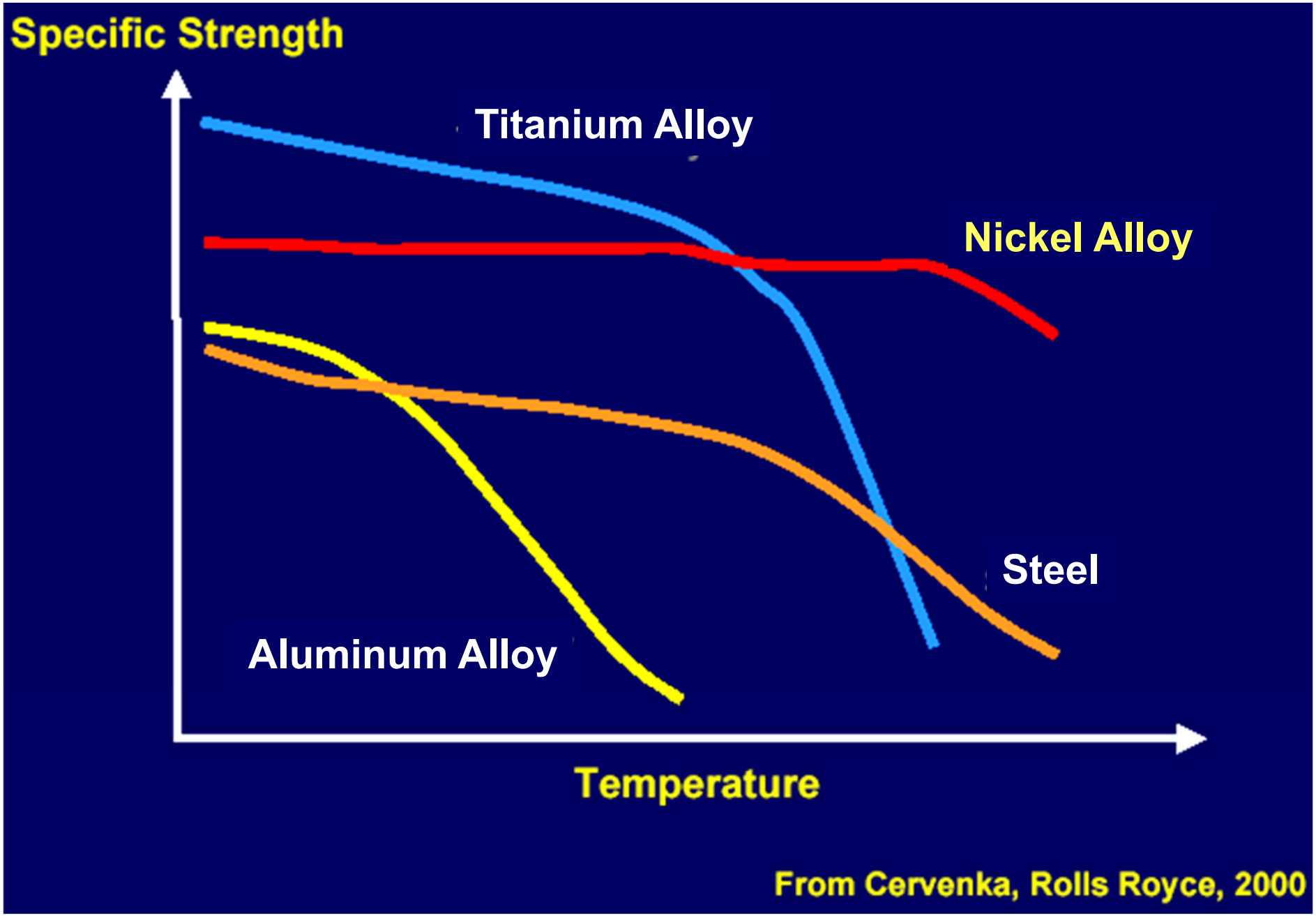

Table K.1-8 — Design strength values (N/mm²) *(continued)*

Steel boiler and superheater tubes																																						
Grade, type and method of manufacture	R_m	R_c	**PD 5500 band**	**Values of f_N for design temperatures (°C) not exceeding**																																		**Design lifetime**	**Notes[a]**
	N/mm²	N/mm²		**50**	**100**	**150**	**200**	**250**	**300**	**350**	**400**	**440**	**450**	**460**	**470**	**480**	**490**	**500**	**510**	**520**	**530**	**540**	**550**	**560**	**570**	**580**	**590**	**600**		
Alloy steel to BS 3059-2																																						
243	480	275						149	128	120	117		115		113	112	*95*	*78*	*62*	*51*	*41*	*32*															100 000	
0.3Mo																*107*	*86*	*70*	*57*	*46*	*37*	*30*															150 000	
S1, S2, ERW																*100*	*81*	*65*	*53*	*42*	*35*	*28*															200 000	
and CEW																*95*	*77*	*62*	*50*	*40*	*32*	*25*															250 000	
620-460	460	180	M7							129	120		116			114	113	*112*	*93*	*76*	*62*	*52*	*42*	33	27													100 000	3, 9
1Cr½Mo																	113	102	*83*	*67*	*55*	*44*	*35*	29	24													150 000	
S1, S2, ERW																	113	*94*	*76*	*61*	*49*	*40*	*32*	26	22													200 000	
and CEW																	*107*	*88*	*70*	*57*	*45*	*37*	*30*	25	20													250 000	
622-490	490	275	M9	183	176	169	163	157	153	149	145		137	135	133	*131*	118	105	*94*	*82*	*72*	*61*	*53*	45	39	34	29	26										100 000	2, 6
2¼Cr1Mo															133	122	108	*97*	*85*	*73*	*63*	*56*	*48*	42	36	31	27	23										150 000	
S1, S2															*130*	*117*	104	*92*	*79*	*68*	*59*	*52*	*45*	38	33	28	25	22										200 000	
															126	113	100	*87*	*75*	*65*	*57*	*49*	*42*	36	32	27	23	20										250 000	
629-470	470	185		123	110	*98*	*91*	*87*	*83*	*81*	*78*		*77*					*75*	*74*	*69*	*61*	*53*	*47*	42	38	34	30	26											100 000	8
9CrMo																			*74*	*65*	*56*	*49*	*44*	39	35	31	28	24										150 000	
S1, S2																			*71*	*62*	*54*	*47*	*42*	37	33	29												200 000	
																			68	*59*	*52*	*45*	*40*	35	32	28												250 000	
629-590	590	400		251	241	232	223	220	217	215	211	208	207	195	178	159	144	129	115	103	*91*	*80*	*68*	58	48	38	31	26										100 000	
9Cr1Mo													207	188	169	152	137	123	110	*97*	*85*	*74*	*62*	52	42	34	28	23										150 000	
S1, S2													*204*	*183*	165	148	132	118	105	*93*	*81*	*69*	*58*	48	38	31	25	22										200 000	
													199	*179*	161	144	129	115	102	*89*	*78*	*66*	*55*	45	35	28	24	21										250 000	
762	720	470		306	290	275	256	241	234	230	225		215			205	201	*191*	173	155	136	122	107	93	80	68	58	48										100 000	
12CrMoV																	*200*	184	168	152	135	115	*98*	85	72	62	52	44										150 000	
S1, S2																	197	180	164	146	128	110	*94*	80	68	58	49	41										200 000	
																	192	176	160	142	124	105	*90*	77	65	55	46	38										250 000	

หม้อน้ำแบบท่อไฟ

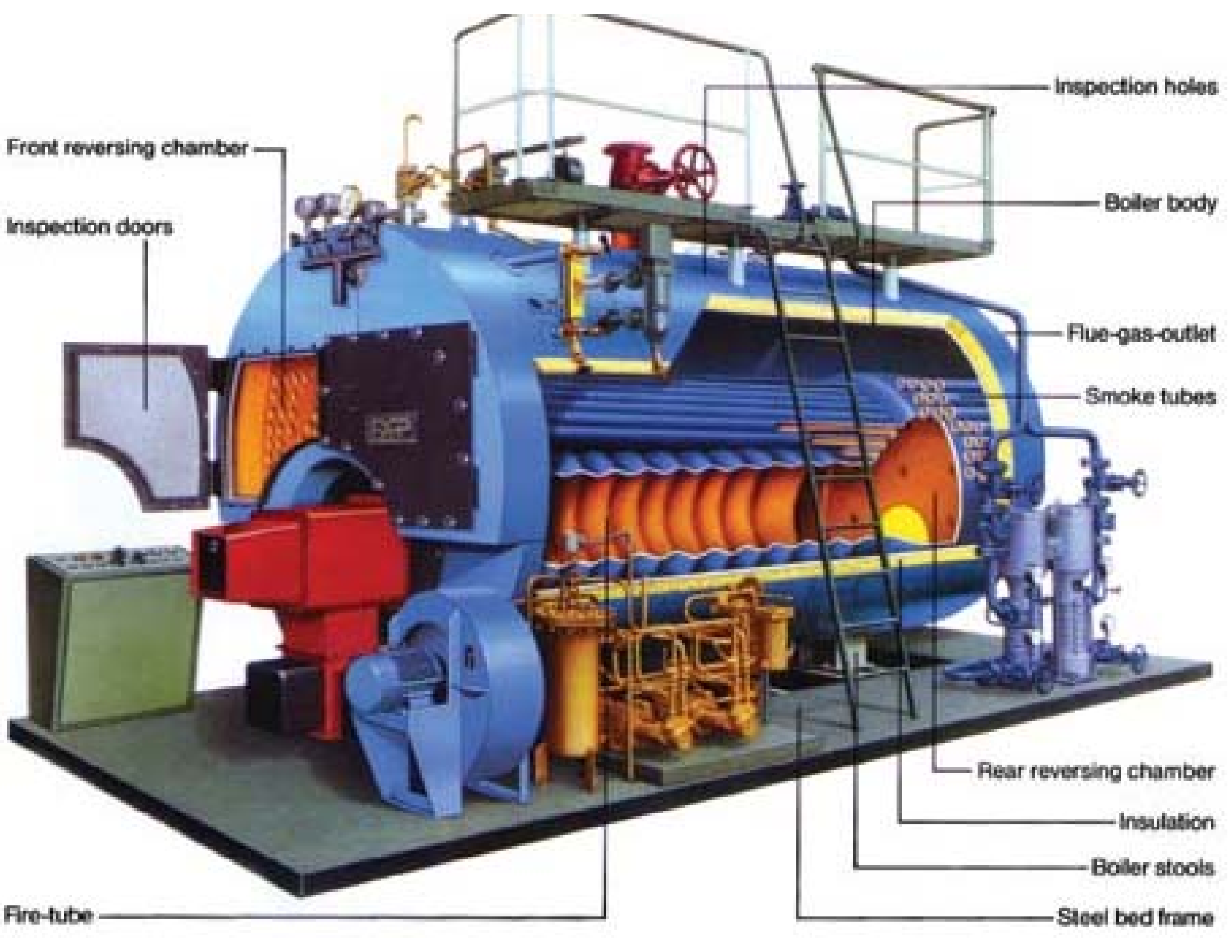
Inspection holes
Front reversing chamber
Boiler body
Inspection doors
Flue-gas-outlet
Smoke tubes
Rear reversing chamber
Insulation
Boiler stools
Fire-tube
Steel bed frame

หลักการประเมินความปลอดภัยของหม้อน้ำแบบท่อไฟ

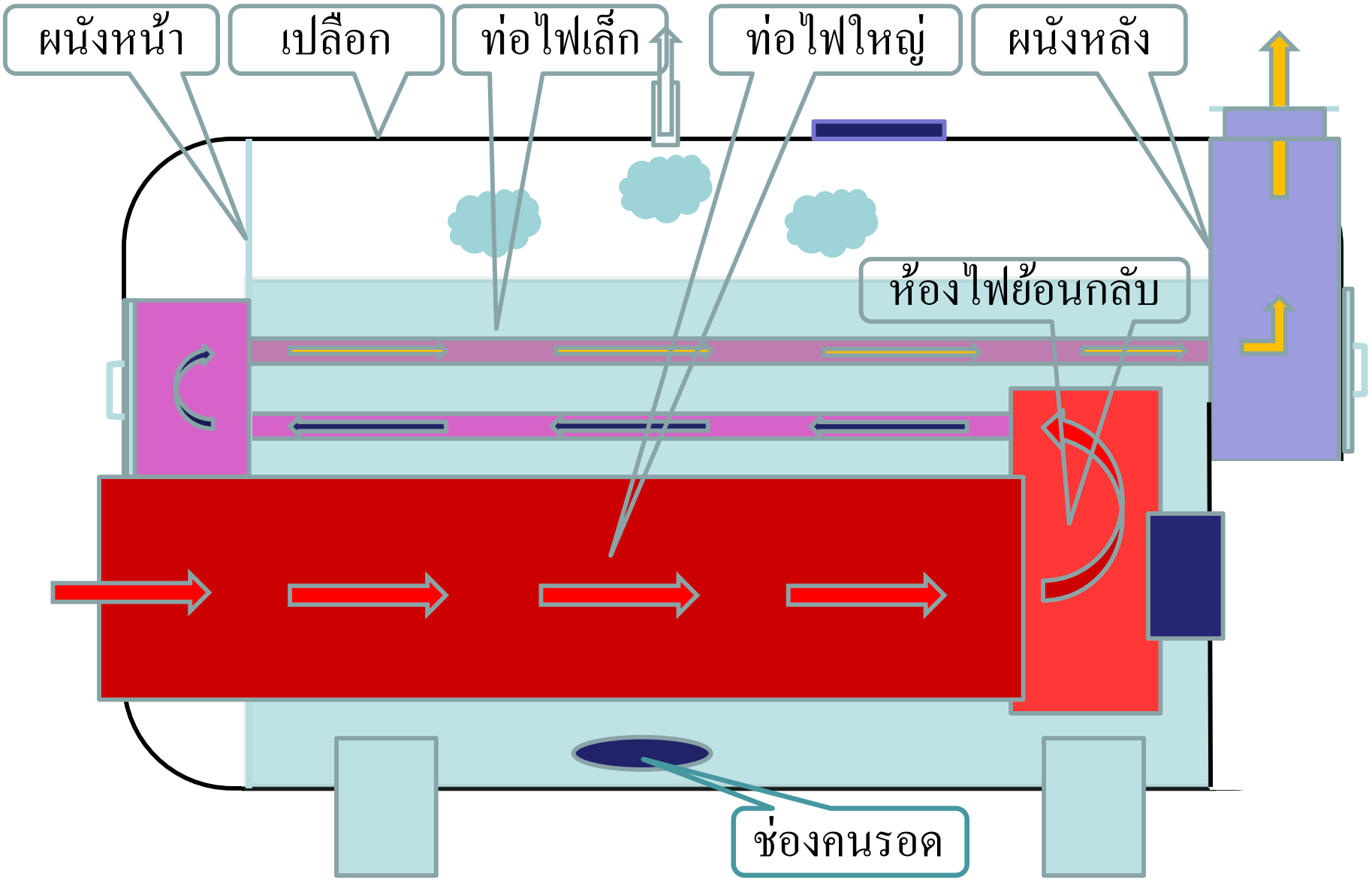

หลักการประเมินความปลอดภัยของหม้อน้ำแบบท่อไฟ

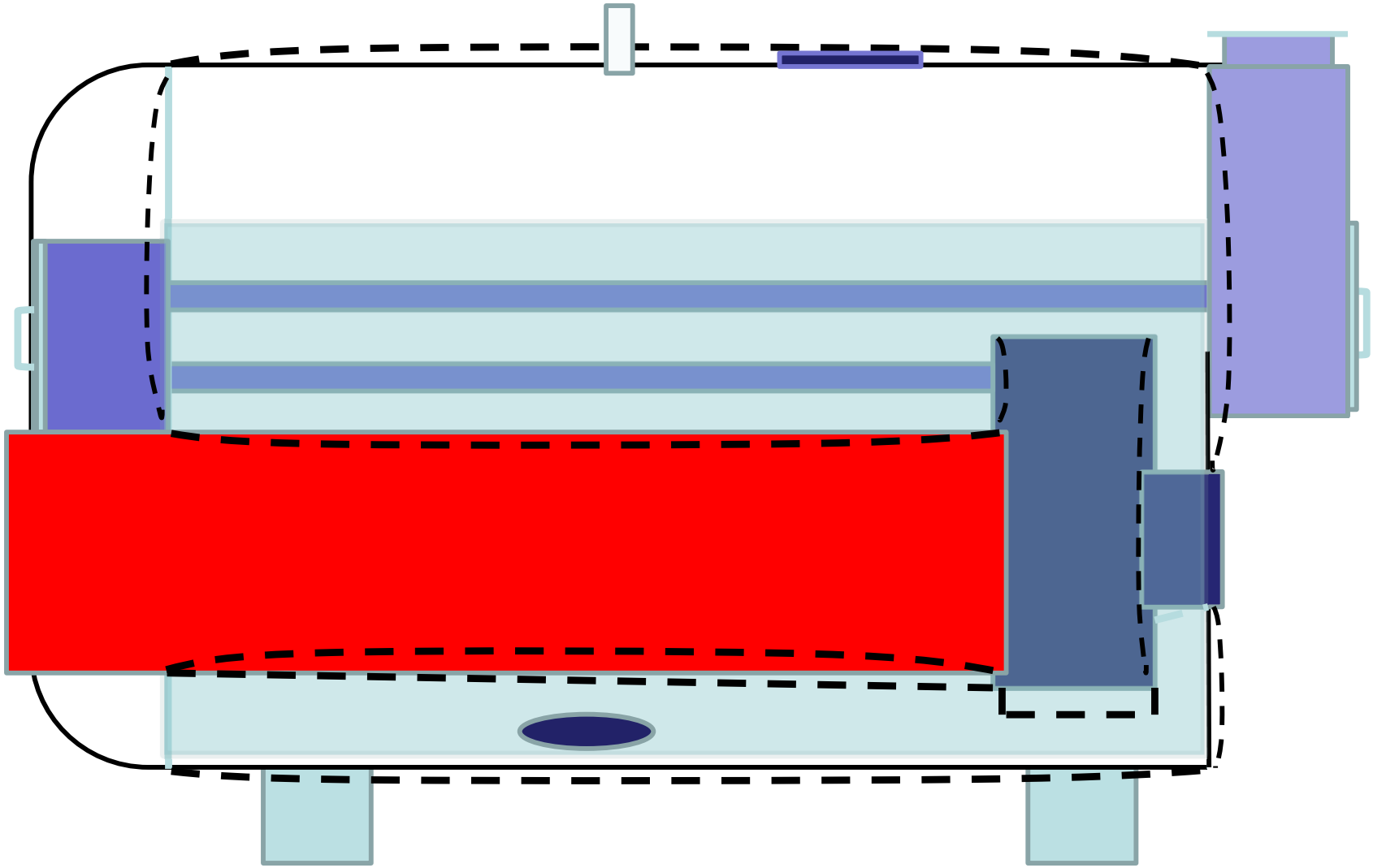

หลักการประเมินความปลอดภัยของหม้อน้ำแบบท่อไฟ

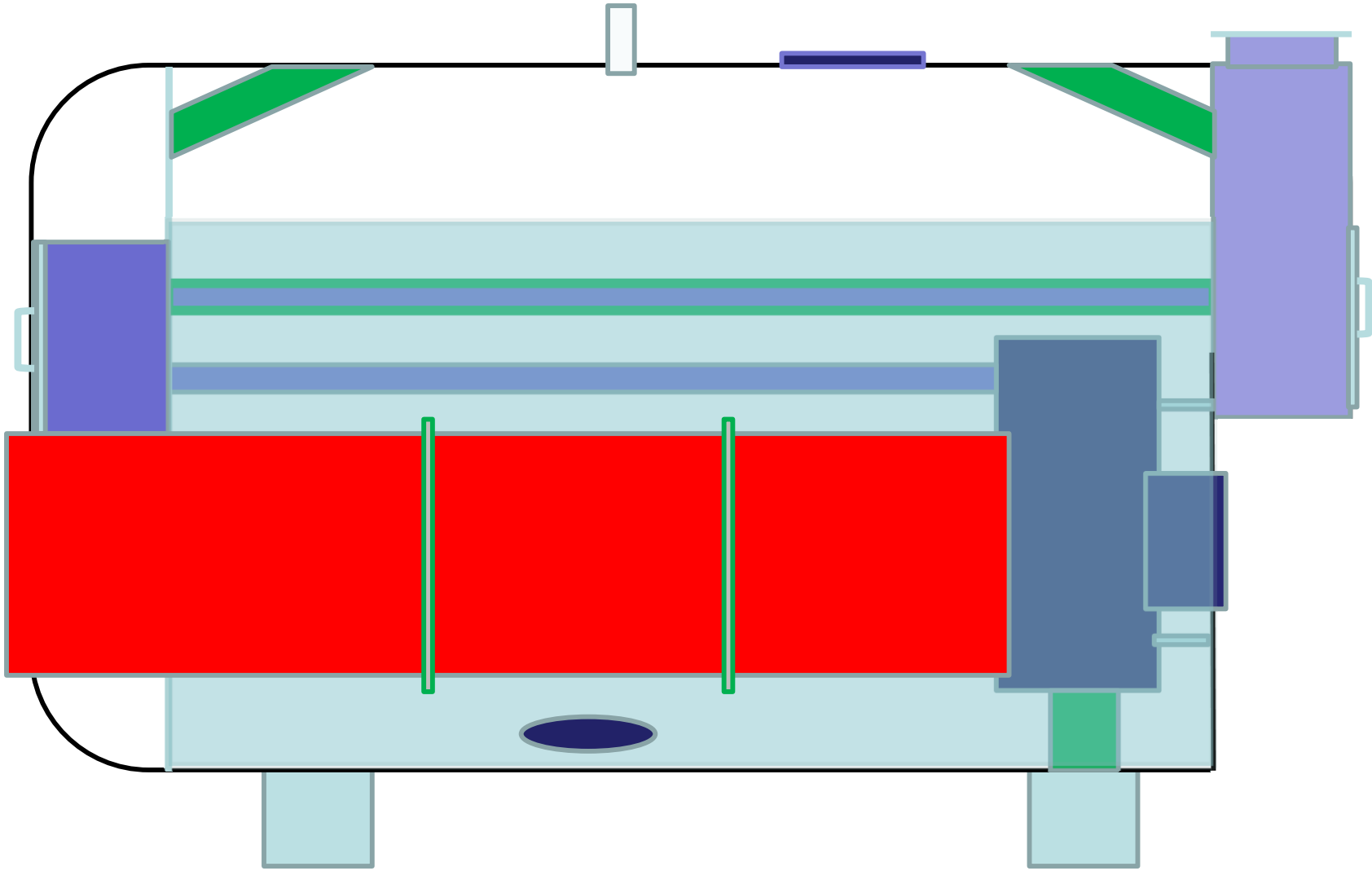

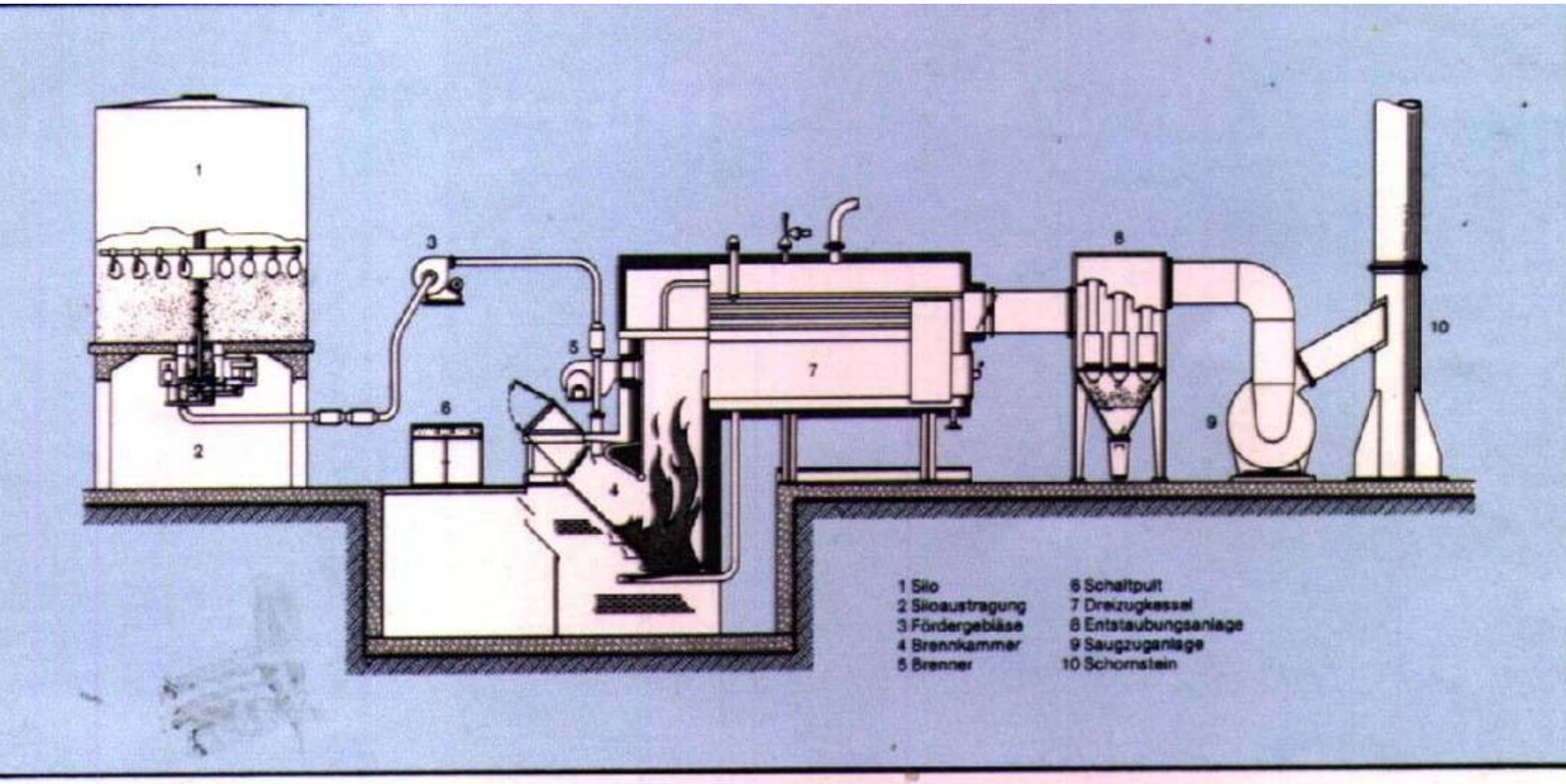

บอยเลอร์ไอน้ำแบบ Fire tube 3 กลับ ใช้ขี้เลื่อยเป็นเชื้อเพลิง

ลักษณะทั่วไปของหม้อน้ำ

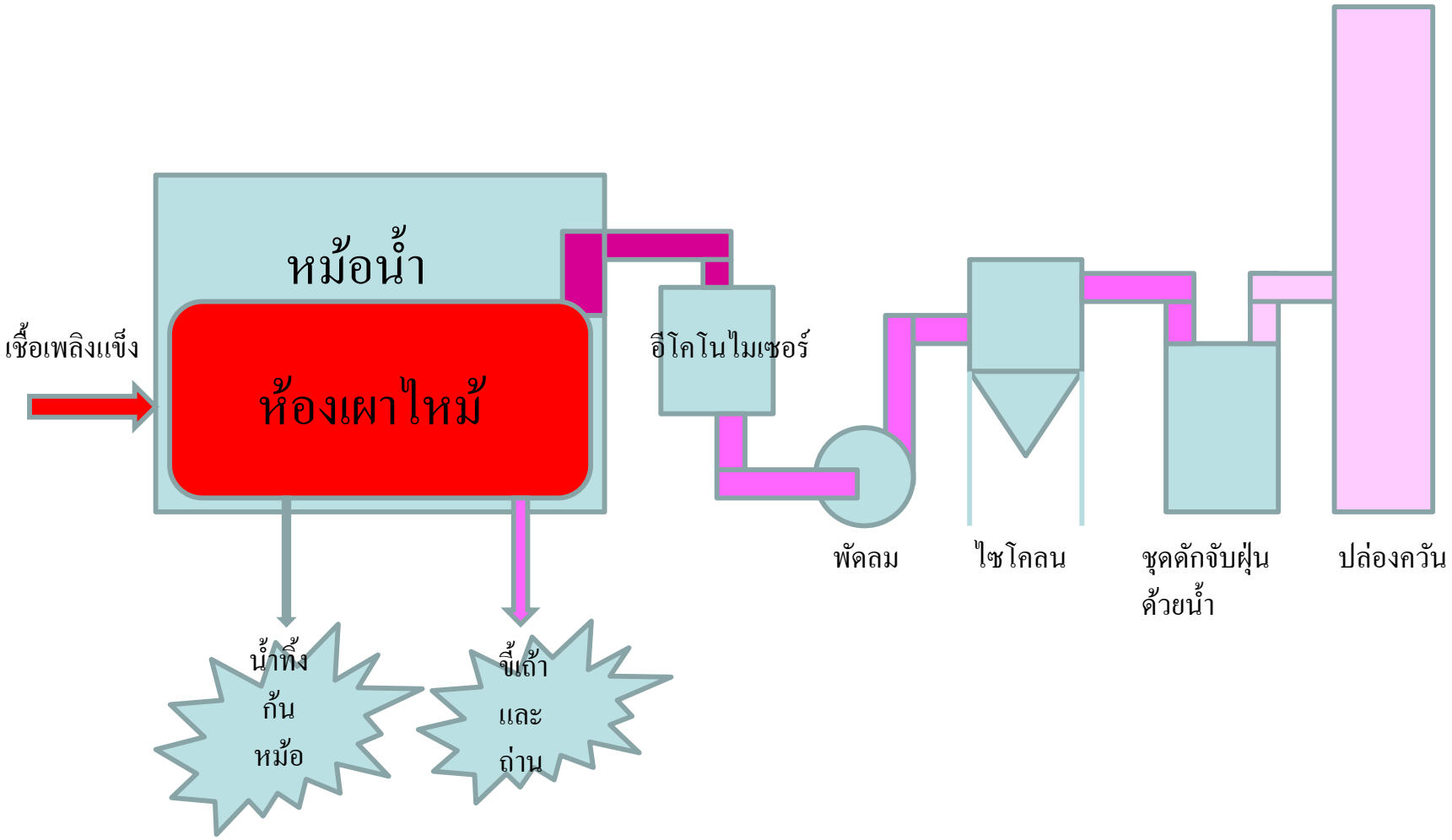

หม้อน้ำใช้น้ำมันเตา

หม้อน้ำแบบท่อน้ำ

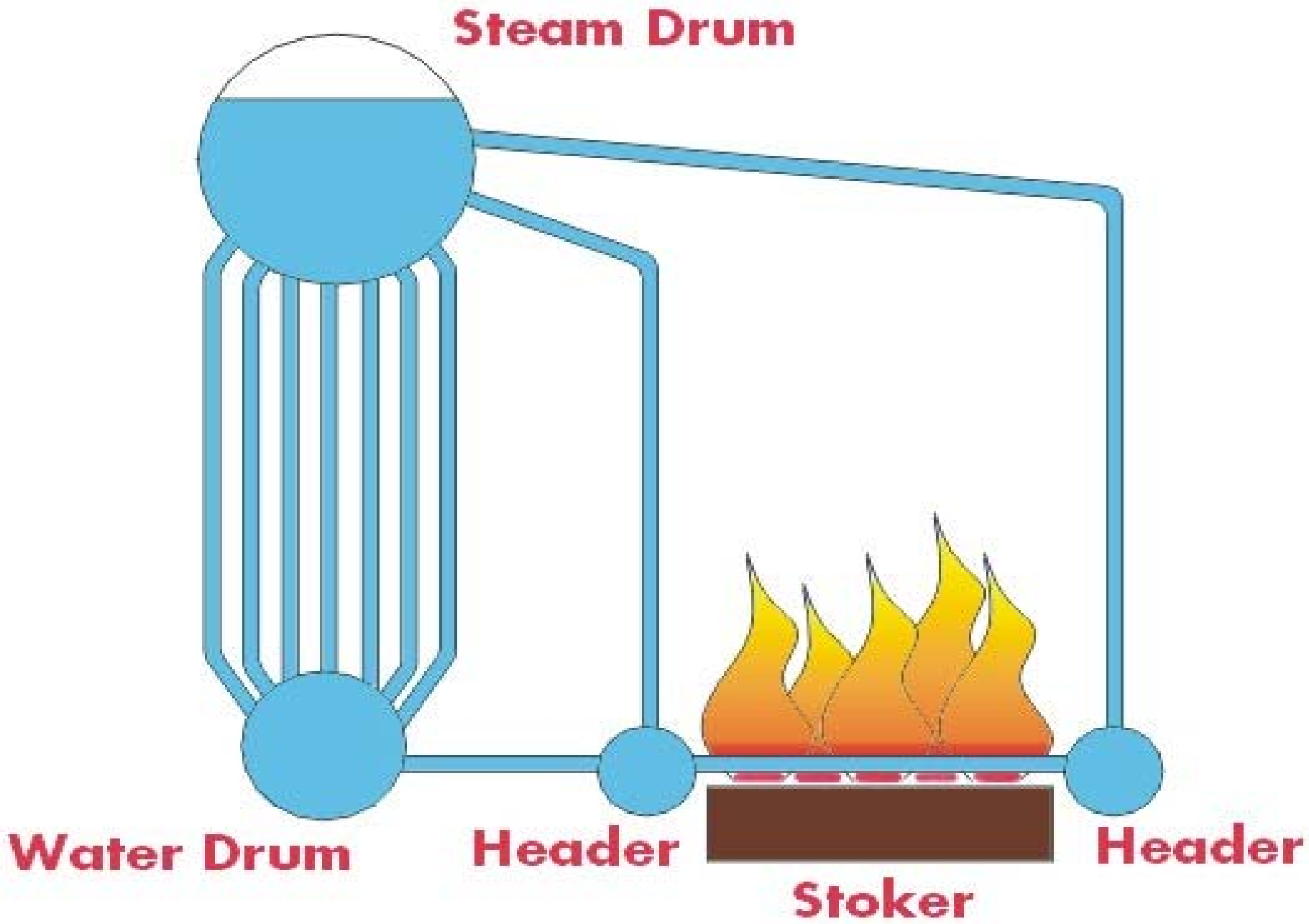
Steam Drum
Water Drum
Header
Header
Stoker

25 11 2003

หม้อน้ำแบบ Corner tube

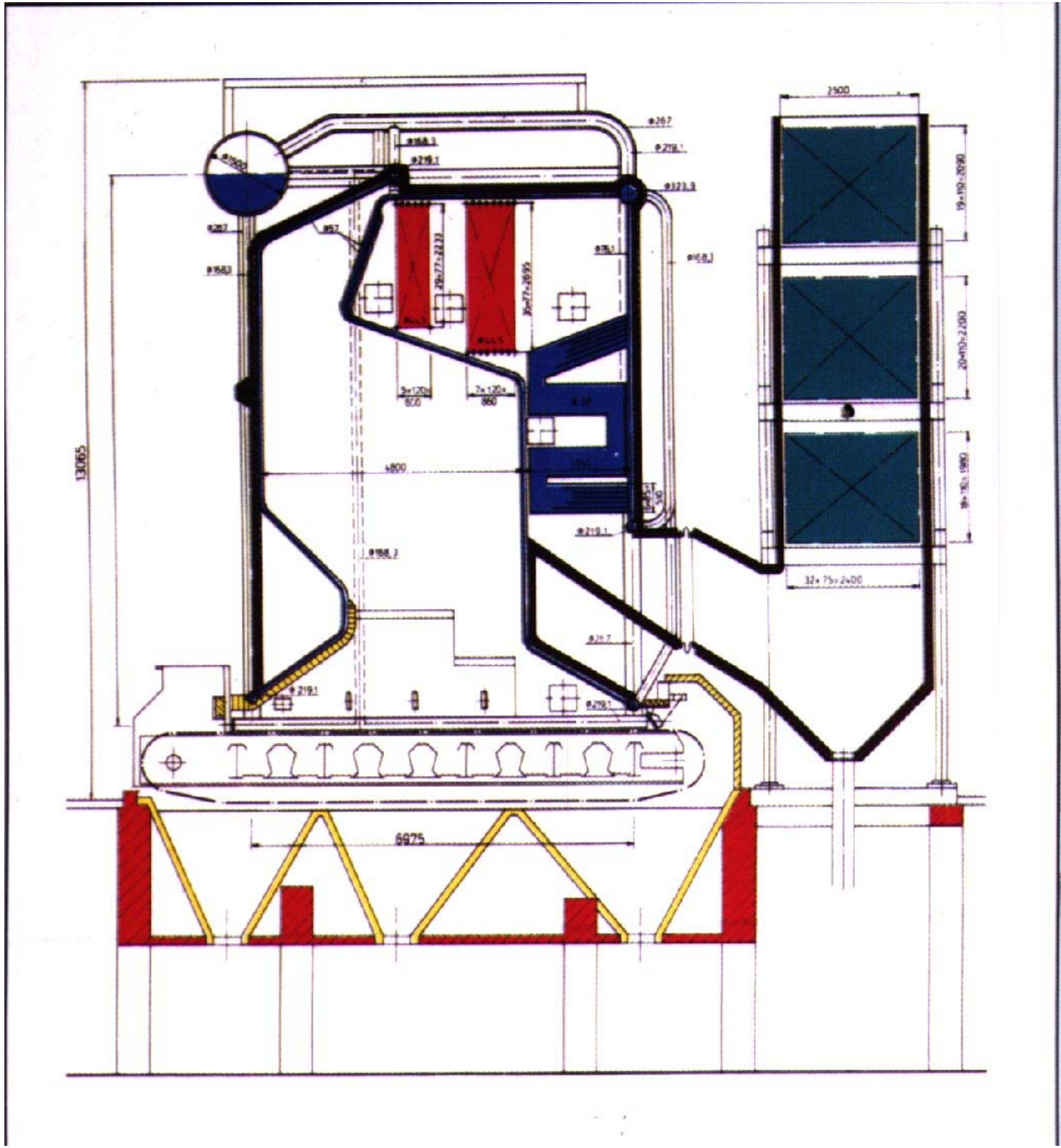

2004 2 13

หม้อน้ำแบบใช้ไฟฟ้า

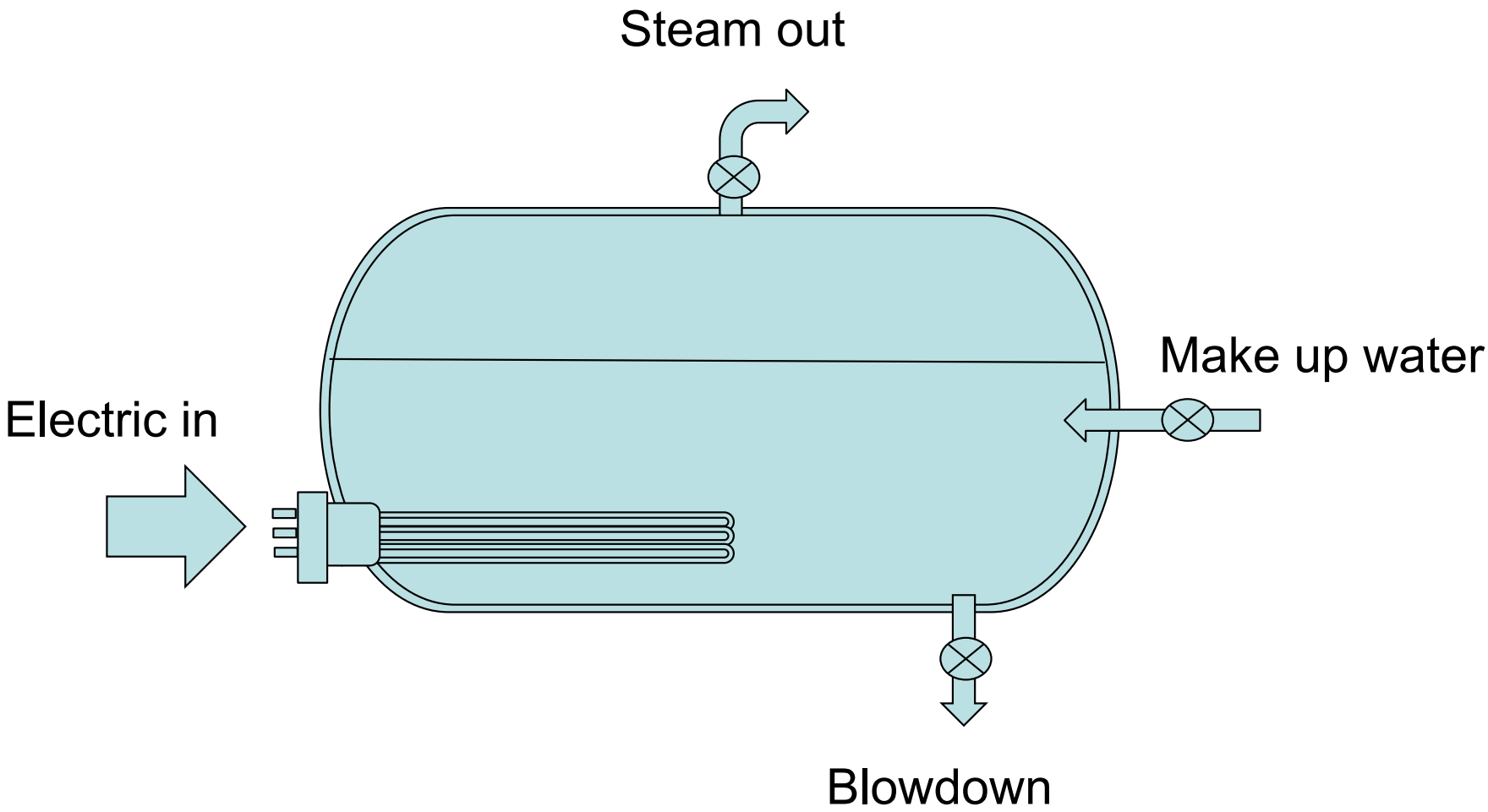
Steam out
Make up water
Electric in
Blowdown

ส่วนประกอบโดยทั่วไป ของหม้อน้ำ

- เปลือกหม้อไอน้ำ (Boiler shell)
- ผนังหน้าและหลัง (End plate)
- ท่อไฟใหญ่ (Main furnace)
- ท่อไฟเล็ก (Fire tube)
- ท่อน้ำ (Water tube)
- Drum and Header
- เหล็กยึดโยง (Stay)
- ช่องคนลอด (Man hole) ช่องหัวลอด(Head hole) ช่องมือลอด(Hand hole)
- ห้องเผาไหม้ (Combustion chamber)
- Economizer
- Air preheater

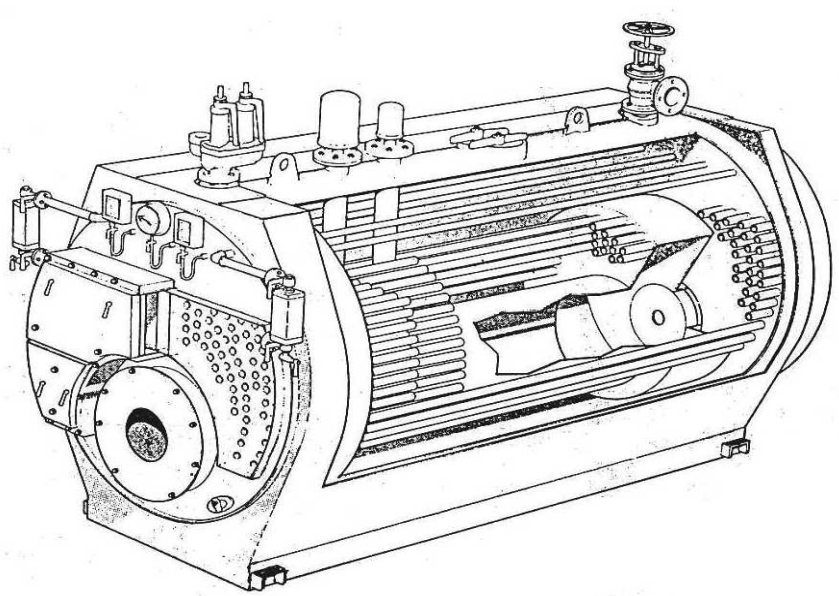

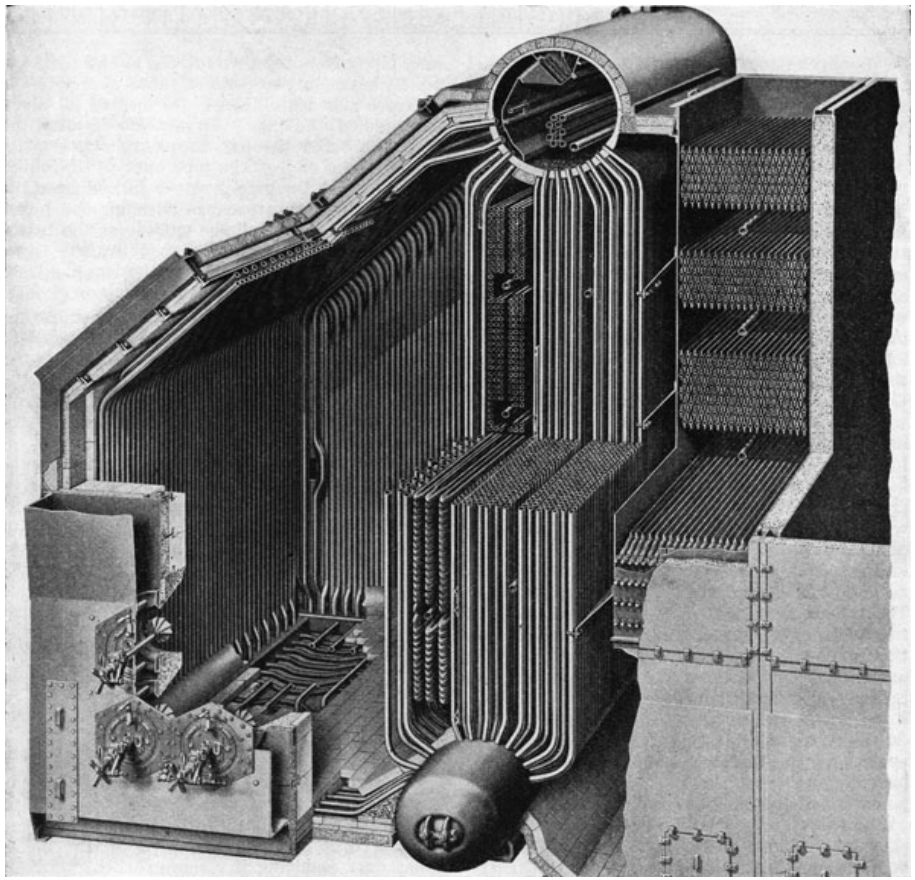

อุปกรณ์ประกอบของหม้อน้ำที่สำคัญ

1. วาล์วนิรภัย(Safety valve)
2. วาล์วจ่ายไอ(Main steam valve)
3. วาล์วระบายน้ำทิ้ง(Surface and bottom blow-down valve)
4. ปั๊มน้ำ(Water pump)
5. อุปกรณ์ควบคุมระดับน้ำ(Water Level control and gauge)
6. หัวฉีด(Burner)
7. อุปกรณ์ควบคุมอุณหภูมิก๊าซไอเสีย(Exhaust gas temperature control)
8. เกจวัดความดัน(Pressure gauge)
9. สวิทช์ควบคุมความดัน(Pressure switch)
10. ฉนวน(Insulation)
11. อุปกรณ์อุ่นน้ำด้วยไอเสีย (Economizer)
12. อุปกรณ์อุ่นอากาศด้วยไอเสีย (Air preheater)

การตรวจสอบหม้อน้ำและส่วนควบ

ตัวหม้อน้ำ

- คุณสมบัติของโลหะและโครงสร้างของหม้อน้ำ
- การออกแบบ การประกอบ และการเชื่อมหม้อน้ำ
- การเกิดตะกรัน การกัดกร่อน และการเสียรูป

ส่วนควบของหม้อน้ำ

- ส่วนควบคุมระดับน้ำ
- ส่วนควบคุมทางไฟฟ้า
- ส่วนควบคุมความดันไอน้ำ
- ส่วนป้องกันและเตือนเพื่อความปลอดภัย
- ส่วนบำบัดน้ำและเชื้อเพลิงเพื่อป้อนเข้าหม้อน้ำ

คำถาม หม้อน้ำแบบใดที่ระเบิดมากที่สุด ?

คำตอบคือ

หม้อน้ำแบบท่อไฟ

คำถาม หม้อน้ำแบบใดที่ระเบิดแล้วมีอันตรายมากที่สุด ?

คำตอบคือ

หม้อน้ำแบบท่อไฟ

คำถาม สาเหตุใดที่ทำให้ระเบิดมากที่สุด ?

ตัวอย่างการตรวจหม้อน้ำแบบท่อไฟ

NO-3

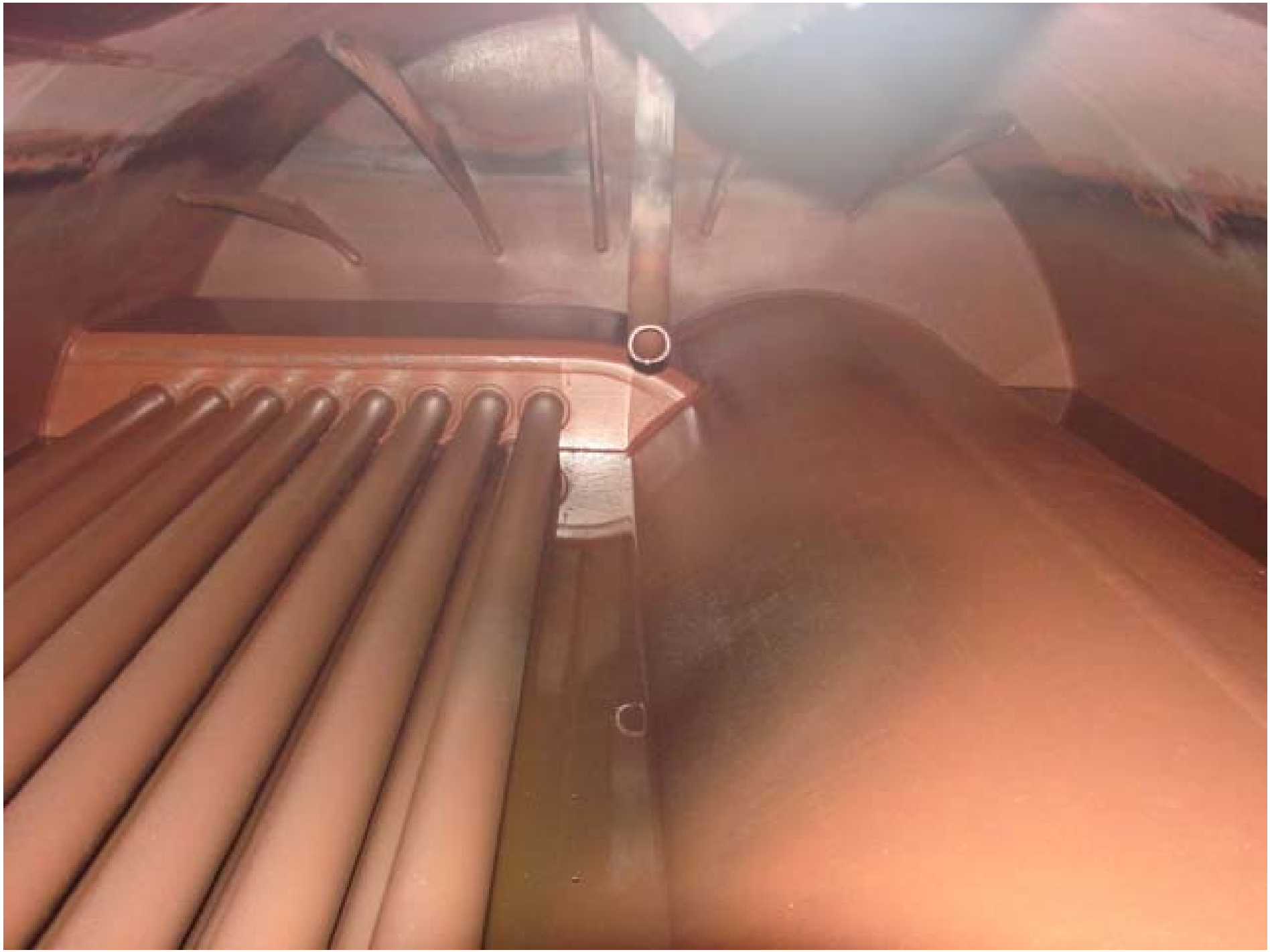

22.10.2012

15 1 2006

18 2 2006

ผนังที่บกพร่อง

2004 1 11

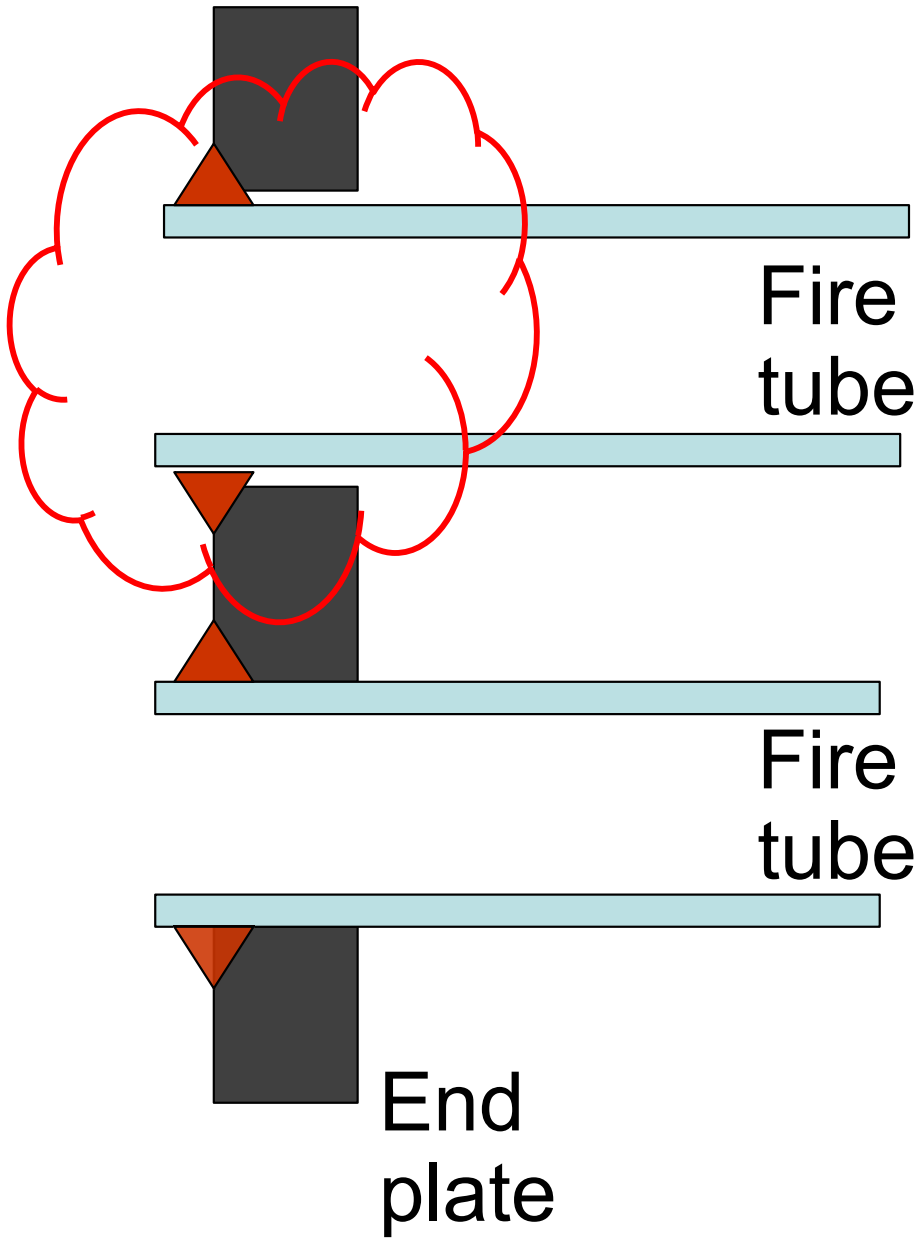
Fire
tube
Fire
tube
End
plate

ท่อไฟใหญ่ที่บกพร่อง

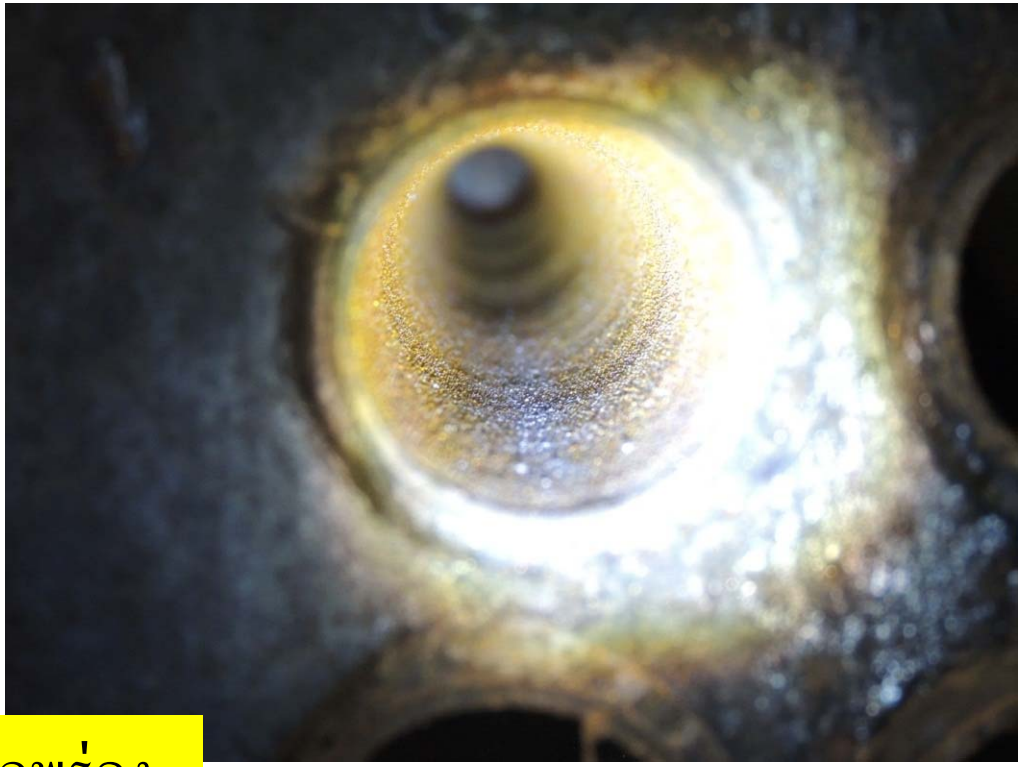

ท่อไฟเล็กที่บกพร่อง

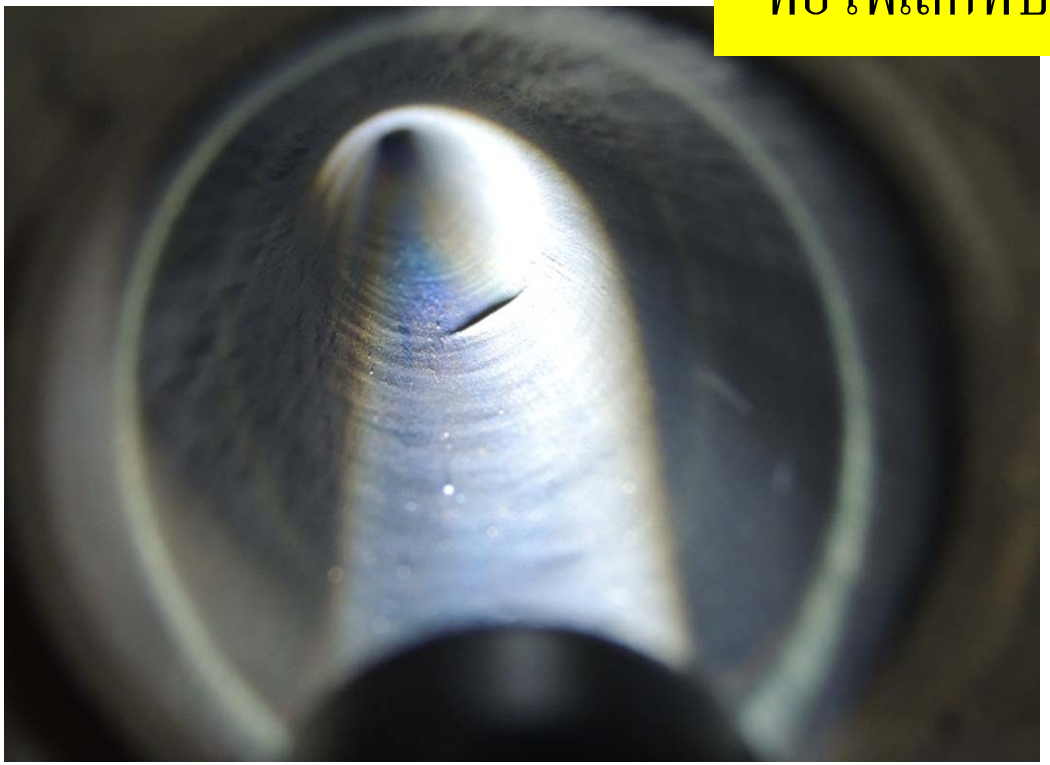

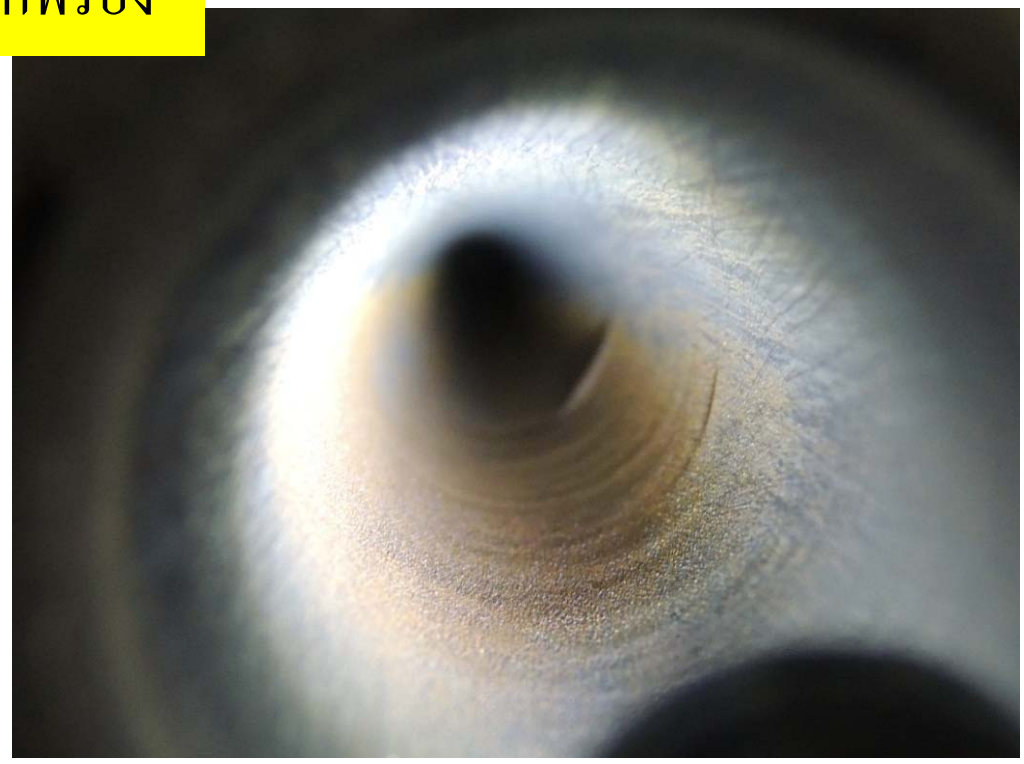

ตะกรันในหม้อน้ำ

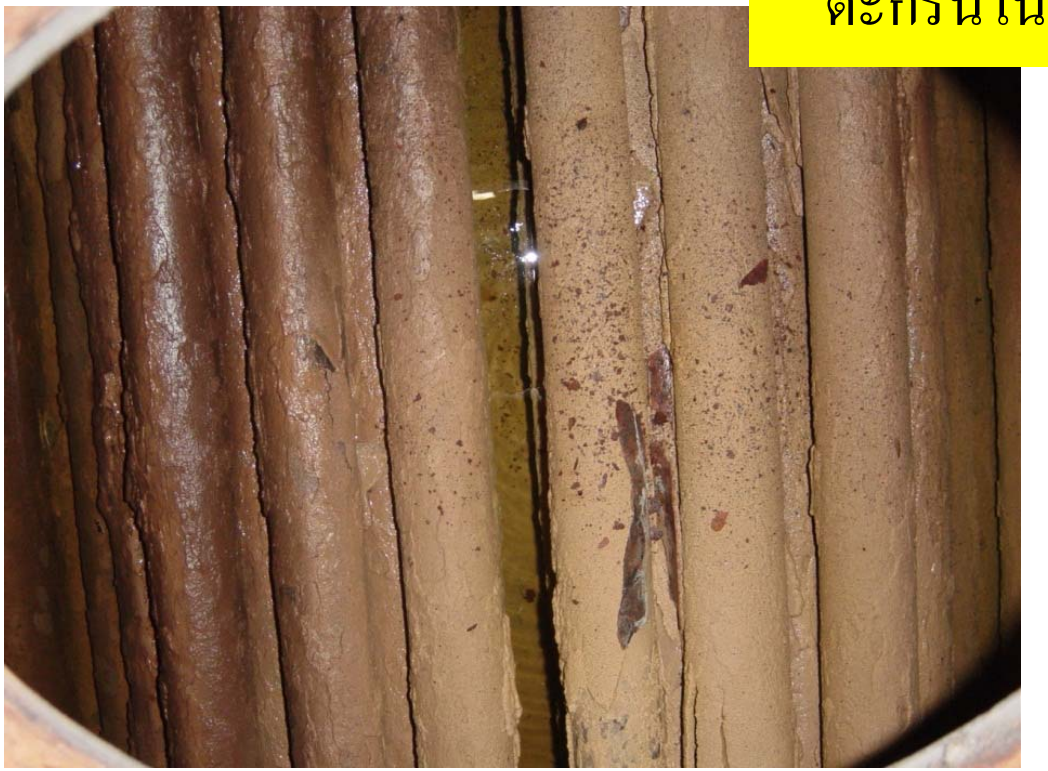

ตะกรันในหม้อน้ำ

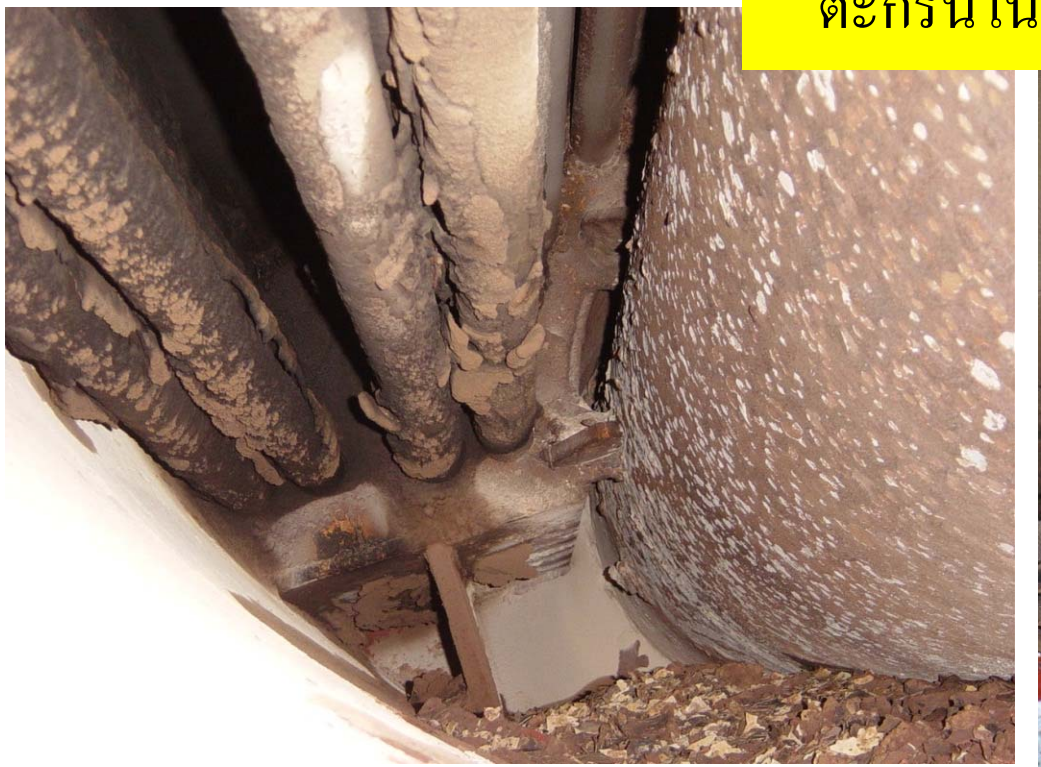

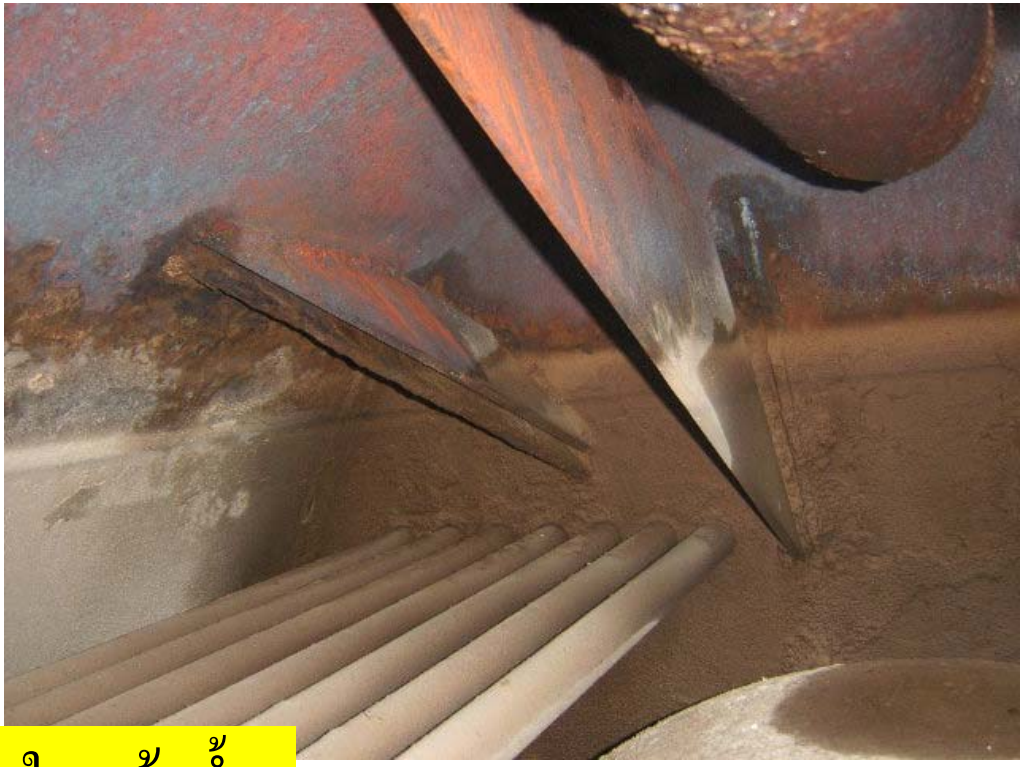

การกัดกร่อนในหม้อน้ำ

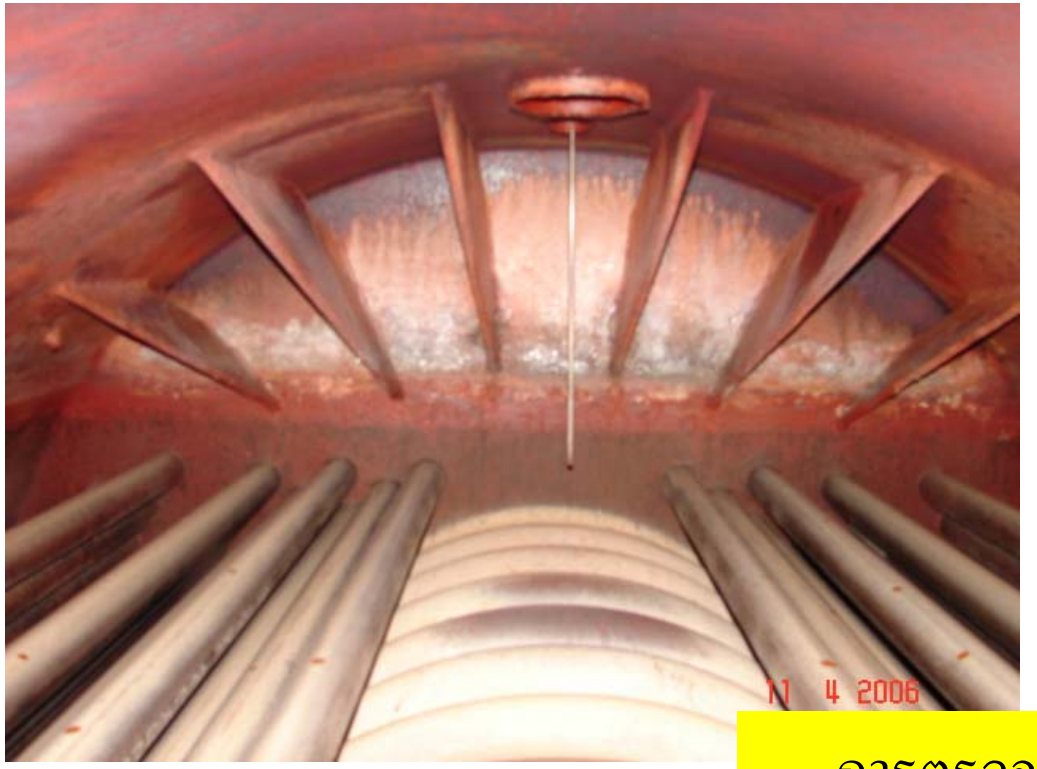

การตรวจ stay

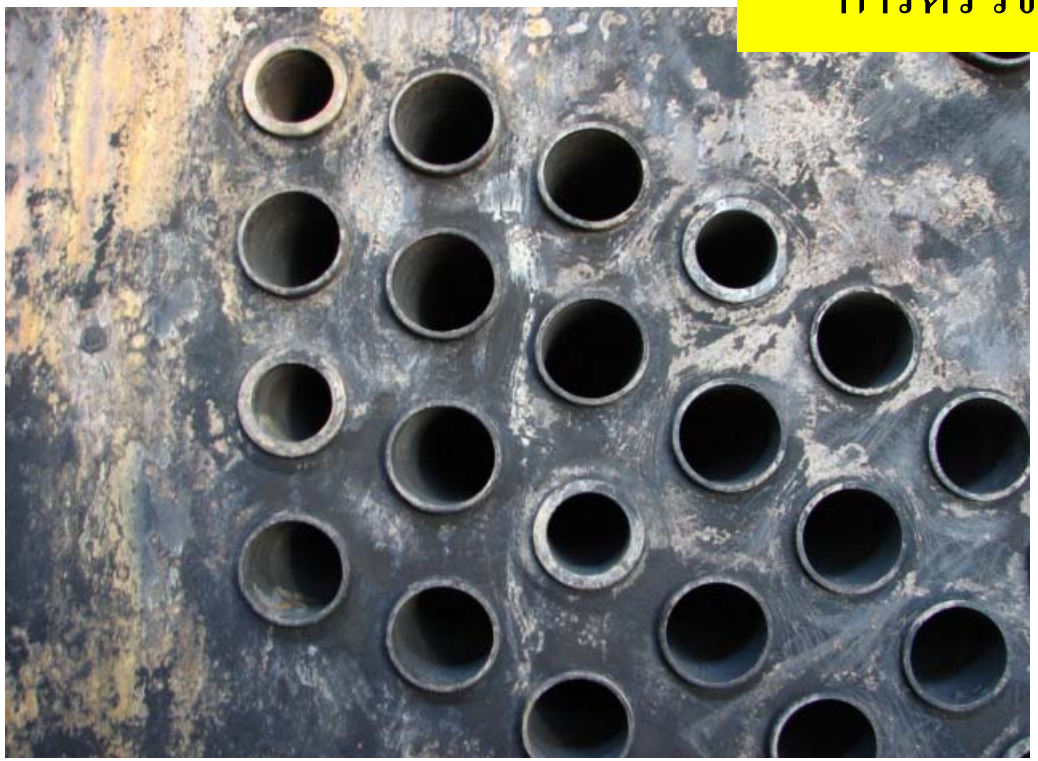

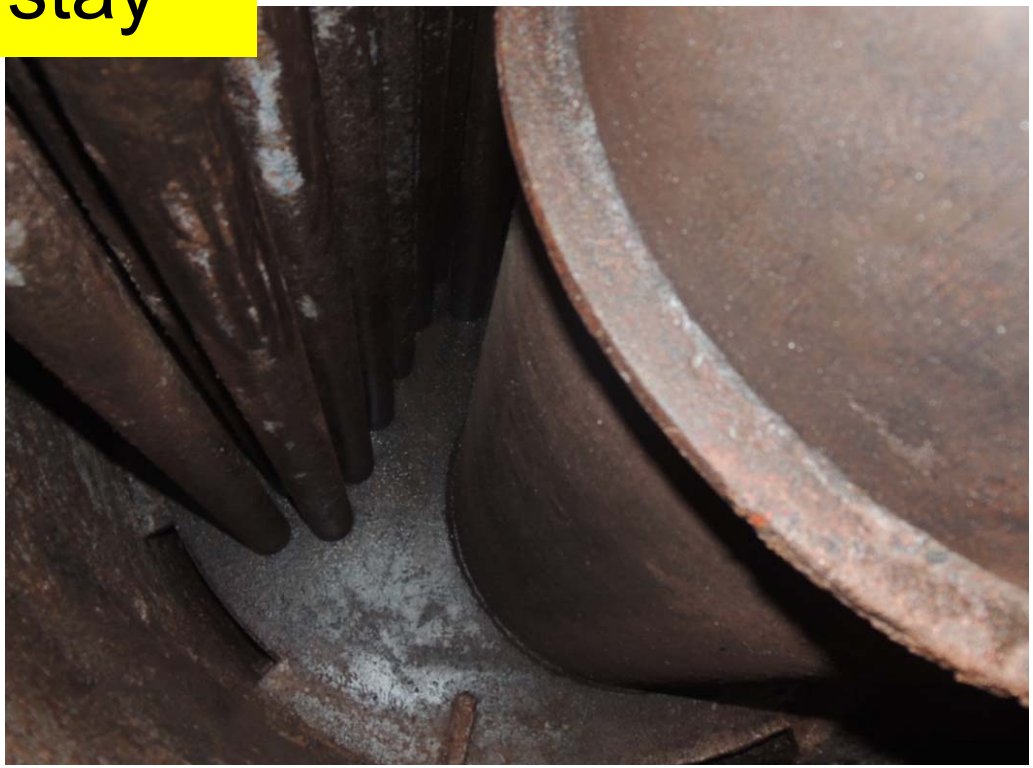

ฉนวนที่บกพร่อง

การตรวจหม้อน้ำแบบท่อน้ำ

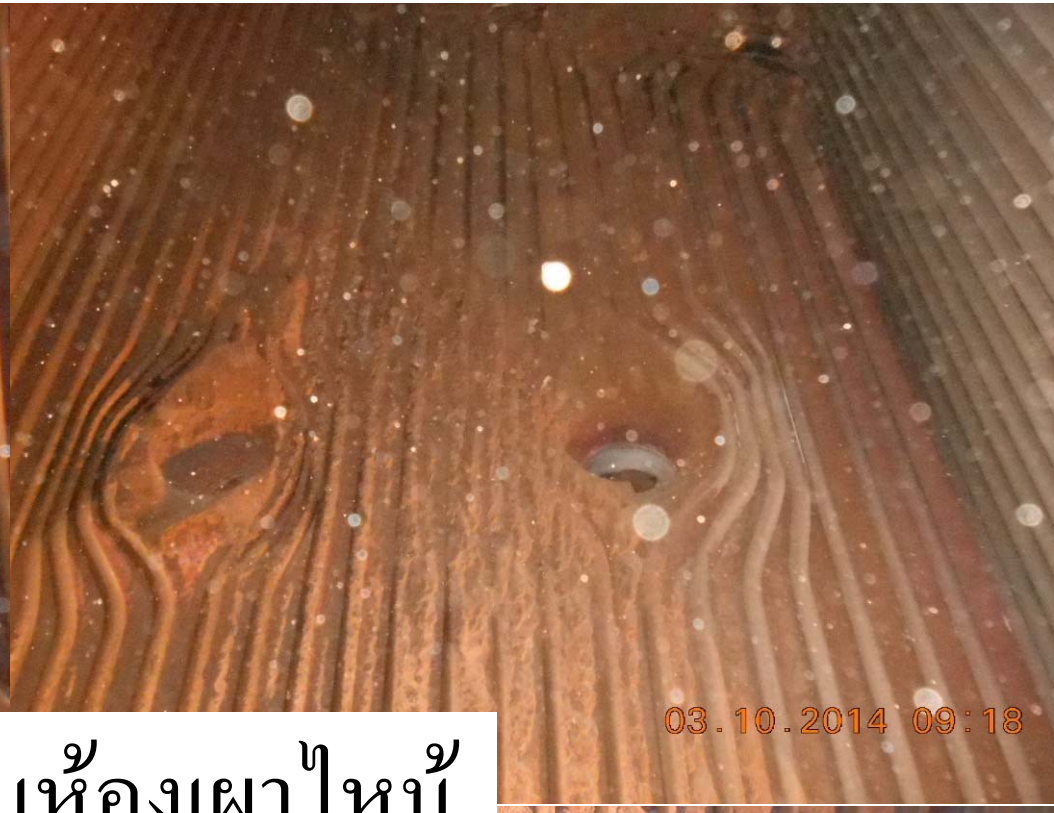

การตรวจในห้องเผาไหม้

ตรวจสอบการถูกขัดสีและเสียรูป

การตรวจในดรัม

การตรวจปั๊มน้ำและฉนวน

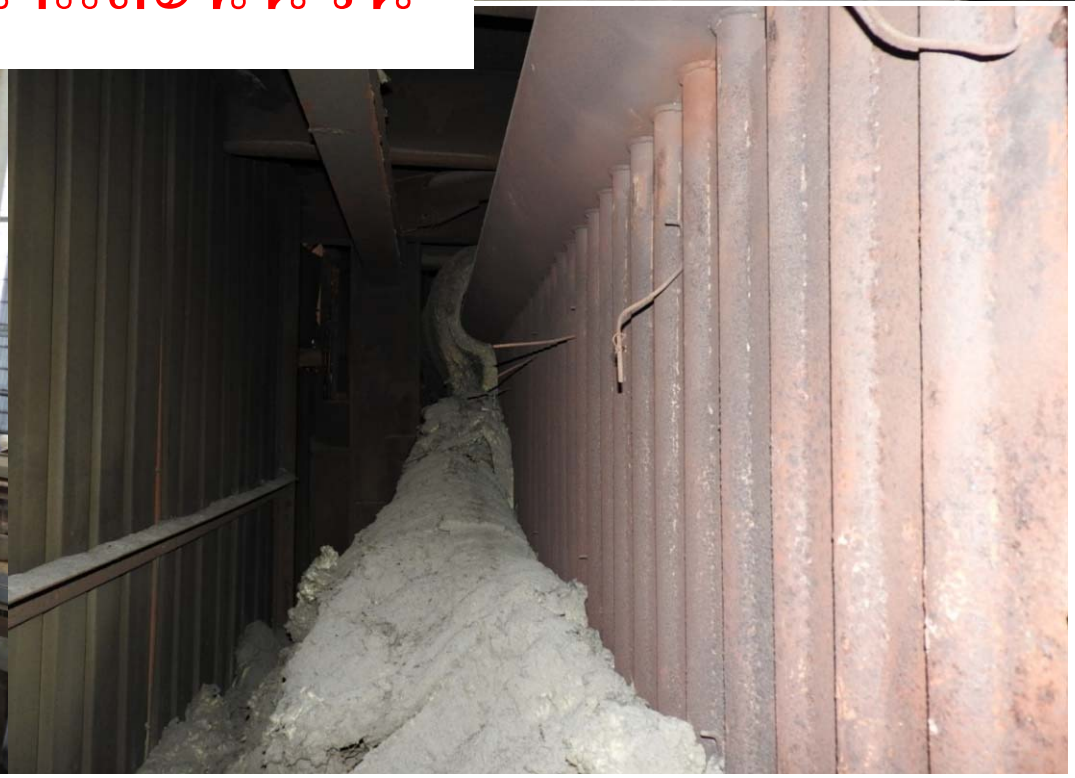

การตรวจส่วนควบของหม้อน้ำ

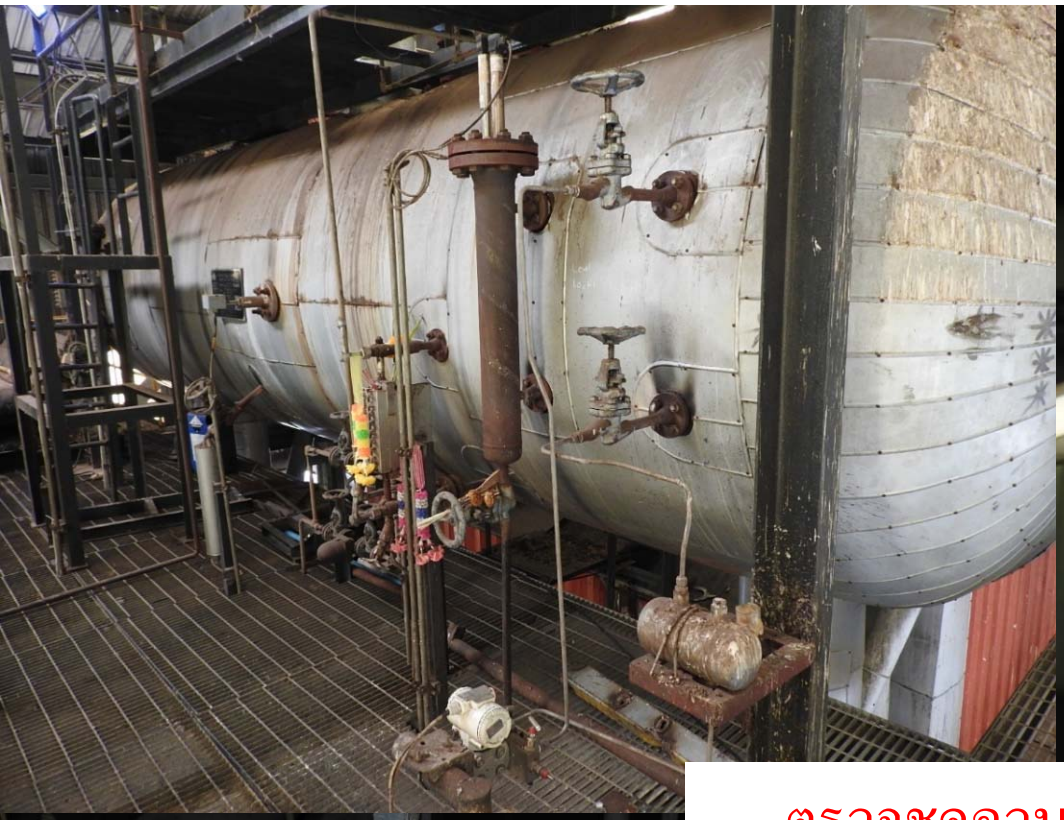

ตรวจชุดควบคุมความดัน

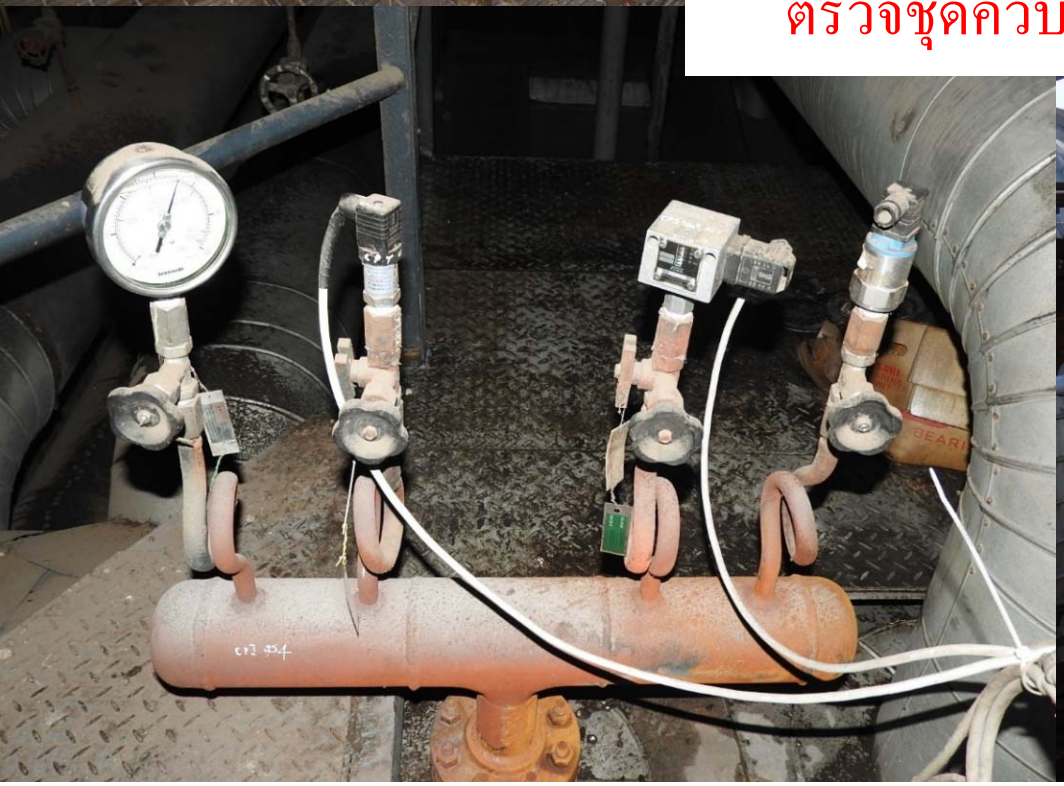

ตรวจชุดควบคุมระดับน้ำ

ตรวจและปรับตั้งวาล์วนิรภัย

ตู้ควบคุมและส่วนเตือนภัย

การตรวจสอบคุณภาพน้ำ

No. _____ Date July 23, 2001

WATER ANALYSIS REPORT

Messrs : _____ Sampling Date July 18, 2001

Reference Number		WS/PL10092	WS/PL10093	WS/PL10094	WS/PL10095	WS/PL10096
Item \ Sample		Soft 1	Soft 2	Soft 3	Feed	Boiler
Turbidity	(NTU)					
Color	(UNIT)					
pH		7.73	7.95	7.85	8.57	11.16
Specific Conductivity	($\mu\sigma$ / cm)	896	831	845	3370	5920
Total Dissolved Solid	(ppm as NaCl)	492.8	457.05	464.7	1853.5	4144
P-Alkalinity	(ppm as $CaCO_3$)	nil	nil	nil	50	500
M-Alkalinity	(ppm as $CaCO_3$)	340	340	340	100	2500
Total Hardness	(ppm as $CaCO_3$)	10	2	206	nil	nil
Total Iron	(ppm as Fe)	.29	.11	.09	.18	27.43
Chloride	(ppm as Cl)	50	50	50	160	400
Sulfate	(ppm as $SO_4^{=}$)					
Silica	(ppm as SiO_{2-})	14.55	12.33	16.22	9.78	64.22
Phosphate	(ppm as $PO_4^{\equiv}$)					
Sulfite	(ppm as SO_3)					164
POLYTREAT-MTP PLUS	(ppm)			—	—	544.74

Soft 1,2 : ควบคุมความกระด้างได้ถูกต้อง

Soft water 3 : วัดความกระด้างได้ 206 ppm
ควรควบคุมความกระด้างให้มีค่า 0 -20 ppm

Feed water : ค่าต่าง ๆ สูงกว่าน้ำ Soft อาจเกิดจากล้างเครื่องกรองไม่สะอาด

Boiler water : ค่า pH, alk. และ chloride ค่อนข้างสูง ควรเพิ่มการ blowdown และเพื่อไล่ drain ตะกอนสนิมที่ค้างอยู่

EC = 18,350 μS/cm Fe = 26.6 mg/l

ปัจจัยที่ทำให้การใช้หม้อน้ำมีความปลอดภัย

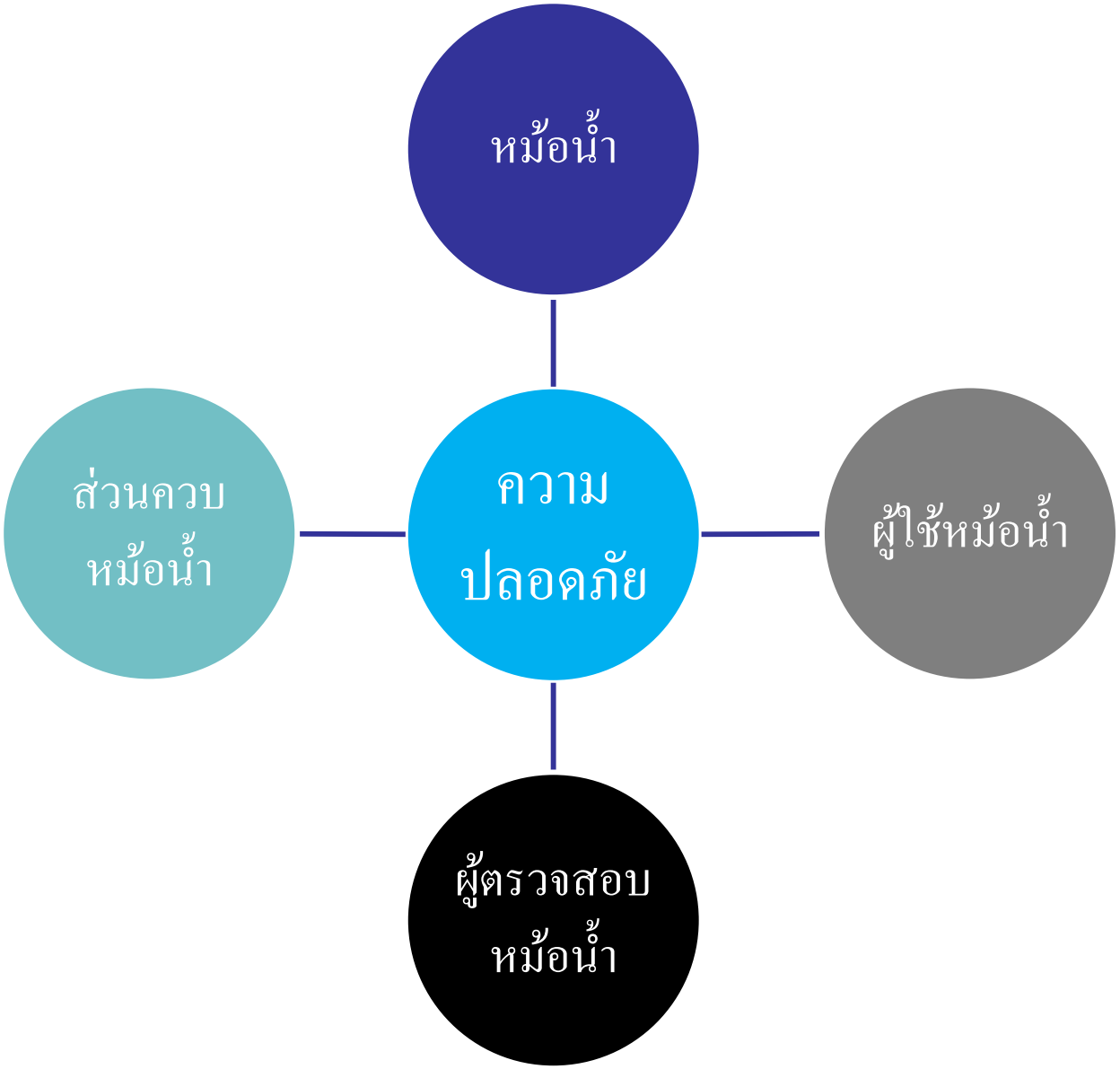

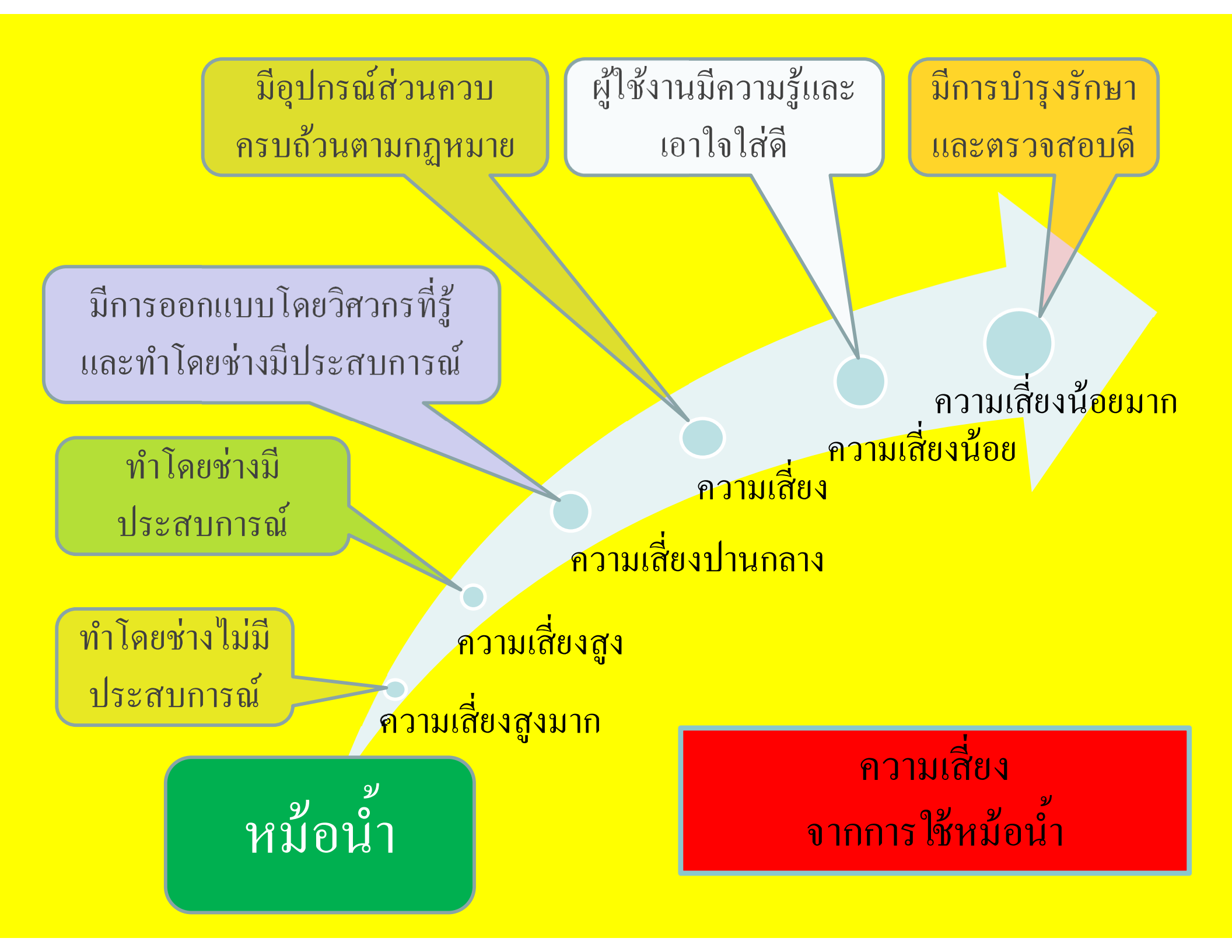
มีอุปกรณ์ส่วนควบ
ครบถ้วนตามกฎหมาย
ผู้ใช้งานมีความรู้และ
เอาใจใส่ดี
มีการบำรุงรักษา
และตรวจสอบดี
มีการออกแบบโดยวิศวกรที่รู้
และทำโดยช่างมีประสบการณ์
ทำโดยช่างมี
ประสบการณ์
ทำโดยช่างไม่มี
ประสบการณ์
ความเสี่ยงน้อยมาก
ความเสี่ยงน้อย
ความเสี่ยง
ความเสี่ยงปานกลาง
ความเสี่ยงสูง
ความเสี่ยงสูงมาก
หม้อน้ำ
ความเสี่ยง
จากการใช้หม้อน้ำ

ปัจจัยที่มีผลทำให้หม้อน้ำระเบิด

1. ผู้ใช้หม้อน้ำ
   - ไม่ให้ความสำคัญกับการใช้หม้อน้ำ
   - ใช้ผู้ควบคุมหม้อน้ำที่ไม่มีความรู้ ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย
   - ใช้หม้อน้ำที่มีความแข็งแรงไม่เพียงพอ ราคาถูก
   - ไม่ให้มีการตรวจสอบความปลอดภัยตามระยะเวลา
2. ผู้ผลิตหม้อน้ำ
   - ไม่มีการออกแบบหม้อน้ำตามมาตรฐานและตามหลักทางวิศวกรรม
   - มีการประกอบและการเชื่อมไม่ถูกต้อง
   - ใช้วัสดุทำหม้อน้ำที่ไม่ถูกต้อง
3. ผู้ตรวจสอบหม้อน้ำ
   - ไม่มีความรู้ในการตรวจสอบอย่างเพียงพอ
   - ไม่ทำการตรวจสอบจริง
   - ประมาท ไม่ทวนสอบความแข็งแรงที่เหลือ

แนวทางการป้องกันไม่ให้หม้อน้ำระเบิด

1. การจัดหาหม้อน้ำที่มีการสร้างตามมาตรฐานการผลิตหม้อน้ำสากล
2. ติดตั้งหม้อน้ำและส่วนควบที่มีคุณภาพให้ถูกต้องตามหลักวิศวกรรม
3. การจัดเตรียมน้ำที่มีคุณภาพอย่างเหมาะสมเพื่อป้อนเข้าหม้อน้ำ
4. จัดให้มีผู้ควบคุมการใช้งานที่ผ่านการอบรมและมีความรู้อย่างเพียงพอ
5. จัดให้มีการตรวจสอบหม้อน้ำและอุปกรณ์ตามกำหนดการที่ถูกต้อง
   - การตรวจสอบโดยผู้ควบคุม**(SM, PM)**
   - การตรวจสอบโดยวิศวกรที่มีความรู้จากภายนอก
6. การประเมินอายุการใช้งานที่เหลือจากหน่วยงานที่มีความชำนาญ